

Muhulane

Nr 12 (361)

Detsember 2019 (jõulukuu)

Muhu leht

KODUSTE LASTE JÕULUPIDU

**Muhu lasteiaia saalis
neljapäeval, 19. detsembril
kell 10.30**

Oma tulekust palun teada anda
Reedale, helistades 453 0685
või kirjutades
reet.hobustkoppel@muhi.ee.

28. detsembril kell 21

Muhu spordihallis

AASTAVAHETUSPIDU

esineb tantsutrupp "Lips" ja...
tantsuks mängib ansambel
"Onud"

avatud baar
pilet 13 eurot

kohtade broneerimine telefonil
5037407 või kirjuta
annelitam.muhu@gmail.com

JÕULUKESSE AIAGALERIIS

Valikus keraamikate
postkaarte ja poekotte
vilditud ja maalitud tekstiili
Teeviidad ja telefoninumbriid
5102183 Marget
ja 5073417 Sulev
aitavad leida teotsa
JÕULUKESSINI
LÕETSA KÜLA JÜRI – JAANI
TALUSTUUDIOS
KOLMEKUNINGAPÄEVANI
2020

ISSN 1736-289X

9 771736 289007

Jõulutervitus

Armsad muhulased! 2019. a on olnud taas kiire ja tegurohke aasta – vahet ehk liigagi rutakas: elutempo on olnud iseloomulik pigem linnadele kui mõnusale saarele, kus aeg puhkab.

Aga eks see on ka tänase aja märk ning püüdlus parema poole, sest me soovime, et meil endil, meie lastel, vanematel ning kõigil, kes Muhust hoolivad, oleks siin hea olla ja siia tulla.

Küllap Muhu areng ja tulevik peituvadki oskuses säilitada vana, st hoida oma traditsioone, kultuuri, identiteeti ning seda edasi kanda, kuid teisalt me peame olema avatud uutele võimalustele, tehnoloogiale arengule ja innovatsioonile.

2019. aastal valmis Muhu valla uus arengukava aastateks 2019–2030 ning selles on võrdset tähelepanu pööratud nii meie ajaloo hoidmisele ja edasikandmisele kui ka uutele arengutele, sealhulgas ettevõtluse arendamisele. Muhulased on visad ja toimekad ning usun, et mõnedki soovid, mis praegu tunduvad kättesaamatud, on loetud aastate pärast teostatavad,

annavad selleks ju lootust ka meie viimaste aastate arengud.

Muhu valla jaoks oli 2019. aasta läbi aegade suurimate investeeringute aasta – pea korraga valmisid Liival üürikorterid, Liiva keskuseala koos turuhoonega, Kesselaiu pered said kaasaegsema alternatiivenergia lahenduse, Muhu koolis tehti mahukaid ümberehitusi, tagamaks turvalisust ja ohutust, ning oi kui palju tänuväärset saadeti korda meie inimeste poolt üle terve Muhu.

See kõik on olnud võimalik tänu teie kõigi panusele, head muhulased ja meie toetajad ning sõbrad.

Oma kodukoha toetamine ei ole ainult reaalne töö ja füüsiline panus, vaid ka positiivne suhtumine loob hea kuvandi ja arengu. Kui me oleme uhked oma kodukoha ja inimeste üle – see ongi parim reklaam ning annab jõudu edasi tegutseda.

Mulle tundub, et me oleme õigel teel – meie elanike arv on kasvutendentsis, me näeme, et meie noored ja ka teised, kes on töö või õpingute tõttu Muhust eemal, tahavad kas või nädalavahetustel Muhus

kodus käia. Kui meie lapsed ja noored leiavad, et Muhu on üks äraütlema tore koht, siis on see parim, mis meil tuleviku mõttes olla saab!

Armsad muhulased!

Aitäh taas ilusa ja meeldejääva aasta eest! Täna kõiki meie ettevõtjaid, tublisid lapsi ja noori, tarkumaid pensionäre, meie kultuurirahvast, oma töökaaslast, kõiki kõiki teid!

Elul on ka kurvem pool. Südamlik kaastunne kõigile Muhu peredele, kes sel aastal kaotasid oma lähedase.

2020. a tuleb meil jälle pisut erilisem ja pidulikum: on ju Muhu valla 30. juubeli aasta. Küllap on ka need selle aasta lõpus valminud ehitised omamoodi kingituseks vallale saabuvaks sünnipäevaks – äkki jääb 2020. aastal pisut rohkem aega ka „laadimiseks”, st mõelda sellele, mis on 30 aasta jooksul läinud hästi, mis oleks võinud olla teisiti, samuti teha läbimõeldud plaane tulevikuks ning lihtsalt leida aega, et me kõik koos saaksime väarikalt tähistada meie oma valla ning meie kõigi tähtpäeva. Muhulastele on oma vald oluline ning küllap me leiame tee, et saaksime pidada ka oma valla 40., 50. jne juubelit.

Soovin kõigile ilusat jõuluaega! Tundke rõõmu neist hetkedest, mil terve pere on koos, sest aeg enda ja oma lähedaste tarbeks on üks suurimaid väärtusi tänases kiires maailmas. Alati ei ole võimalik kokku saada, aga siis vähemalt helistage ja rääkige üksteisega ning soovige kõike head!

Hoiame üksteist ja oma kordumatut kodusaart!

Raido Liitmäe
vallavanem

Rõõmsat jõuluaega ja toredat uut aastat!

Tervitavad Muhu Vallavalitsus ja Muhu Vallavolikogu

Kalmer Saare pilt

20. novembril sündis Kristiine Ivalo ja Andrus Kaljuste perre poeg **Aleks** Kaljuste.

Teede ja teehooldega rahulolu küsitlus

Muhu Vallavolikogu 21. novembri 2019. a otsusega nr 119 algatati Muhu valla teehoiukava 2020–23 koostamine. Küsitlus viiaksegi läbi eesmärgiga saada elanikelt/ettevõtelt hinnang Muhu teedevõrgu ja teehoolde hetkeolukorrale ning kitsaskohtadele. Küsitluse link on leitav Muhu kodulehelt blogide alt (29.11), vastata saab ka paberkanalil Liiva ja Hellamaa raamatukogudes. Vastuseid oodatakse **10. detsembrini** 2019.

Volikogu 21. novembri istungi päevakorrast

- Jäätmehoolduseeskirja muutmine,
- Muhu valla 2. lisaeelarve,
- Teehoiukava koostamise algatamine,
- Detailplaneeringu algatamine (Kantsi k Riida),
- Muhu Muuseumi arengukava kinnitamine,
- Muhu valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 1. lugemine ja avalikustamisele suunamine,
- Isikliku kasutusõiguse määramine,
- Informatsioonid.

Meie inimesed

Muhu põhikooli õppealajuhataja ja vene keele õpetaja Ulvi Kipper oli 16. novembri Saarte Hääle tähelepanu all. Maanteeameti juhtidelt võttis Ulvi vastu 2018. aasta liiklusohutuse õpetaja üleriigilise auhinna, tänavu määras Muhu vallavalitsus Ulvi Kipperile valla haridusstipendiumi. Ulvi viis läbi kooli digirevolutsiooni, ta teeb näputööd ning on kutse-line kalur.

Vallavalitsuse istungitelt

1. november

Otsustati toetada laste huvitegevust (Sepps OÜ sporditreeningud 2, MTÜ Leisi Spordiselts jalgpallitreeningud 1 ja MTÜ Jalgpalliklubi FC Kuresaare jalgpallitreeningud 4 last).

Kinnitati õppestipendiumid (üliskooliõpilasele Karen Saksakulm, rakenduskõrgkooli õpilastele Karina Lõbus, Keidi Mäe ja täiskasvanud õppijale Ene Vokk).

Eraldati toetusi külaelanike seltsitegevusele ja külade arendamisele (Oad ja Eed osalemine Mardilaadal, Muhu tantsib ja laulab MTÜ - P. Dudniku CD-plaadi esitluspeo korraldamine).

Kooskõlastati puurkaevu asukoht Suuremõisa k Ränga mü kaalutlusotuses toodud tingimustel.

Väljastati projekteerimistingimused Vanamõisa k Seene mü hoone ümberehitamise projekti koostamiseks kaalutlusotuses toodud tingimustel.

Väljastati kasutusluba Oina k Uieõue mü ehitatud suvilale.

Muhu Lasteaia hoolekogu koosseisu määrati valla esindajaks Triin Valk. Ajutiselt vabastati korraldatud jäätmeveost Kallaste k Vellemäe/Pärna (1.11.2019 – 1.5.2020), Kallaste-Ranna (sadam) (1.11.2019 – 31.5.2020), Võiküla Panga-Kivirahu (7.11.2019 – 1.4.2020).

Otsustati toetuse saajalt tagasi nõuda osa Hajaasutuse programmist saadud toetust, tulenevalt projekti odavast elluviimisest.

Otsustati vastu võtta ja suunata avalikule väljapanekule (kuni 6.12.2019) Kantsi k Haaviku mü detailplaneering.

Võeti vastu määrus Muhu vallavalitsuse 31.5.2017 määruse nr 2 "Muhu valla jäätmevaldajate registri asutamine ja põhimääruse kinnitamine" muutmise kohta.

13. november

Määrati sotsiaalhoolekandeli hüvitisi.

Volitati lastekaitse spetsialist Svea Auväärti esindama Muhu vallavalitsust eestkostja ülesannete täitmisel. Kooskõlastati puurkaevu asukoht kaalutlusotuses toodud tingimustel:

- Lepiku k Nuki,
- Võlla k Jüri mü,
- Pädaste k Rehema mü.

Väljastati kasutusluba Liiva k Trassi mü, Meierei mü ja Raunmäe mü ehitatud tuletõrje veehoidlale.

Kinnitati Hellamaa k Kruusiaugu mü korteriomandite juurde kuuluva maa mõtteliste osade tasud, seati korteriomandid.

Eraldati vahendeid reservfondist Muhu Vabatahtlike Päästekomando garaaži lae soojustamiseks.

Ajutiselt vabastati korraldatud jäätmeveost Hellamaa k Tooma (1.12.2019 – 1.4.2020), Simiste k Kevade tee 4 (18.11.2019 – 31.5.2020).

Vaadati läbi volikogu materjalid.

27. november

Määrati sotsiaalhoolekandeli hüvitisi.

Ajutiselt vabastati korraldatud jäätmeveost Kapi k Rauna (1.12.2019 – 1.5.2020), Liiva k Toome (1.12.2019 – 31.5.2020).

Tunnistati nurjunuks hoonestusõiguse konkurss Piiri k Platsi kinnistule.

Toetati laste huvitegevust (Sepps OÜ sporditreeningud 1 ja MTÜ Festivo muusikaring 1 laps).

Väljastati projekteerimistingimused Paenase k Abro mü elamu ehitusprojekti koostamiseks.

Väljastati ehitusluba:

- Lehtmetse k Meedla mü puurkaevu rajamiseks,
- Nõmmküla Külma mü puurkaevu rajamiseks,
- Rässa k Lõo mü suvila püstitamiseks,
- Igaküla Välja mü suvila püstitamiseks.

Väljastati kasutusluba:

- Linnuse ja Piiri k mü-tele Väikeste väina 110 kV elektrikaabelliinile,
 - Liiva keskuse teenindushoonele.
- Otsustati jagada:
- Raegma k Vana-Jüri: Vanapõllu ja Vanametsa (mtm-d),
 - Koguva k Sumari kü: Rahnu ja Rähni (mtm-d).

Kinnitati Liiva küla Sinilinnu korterite üürihinnad ja rahuldati korterite üürimiseks laekunud taotlusi.

Detailplaneeringu teade

Muhu Vallavolikogu algatas oma 21.11.2019. a otsusega nr 120 Muhu vallas Kantsi küla Riida (47801:007:0896, elamumaa, 9399 m²), Kiive (47801:007:0897, elamumaa, 9518 m²), Paepealse (47801:007:0899, elamumaa, 9547 m²) ja Liini (47801:007:0898, elamumaa, 10029 m²) maaüksuste detailplaneeringu. Planeeringu eesmärgiks on maa-ala ümberkruntimine kolmeks elamukrundiks, ehitusõiguse määramine elamute, kõrvalhoonete, teede ja tehnovõrkude rajamiseks.

Detailplaneeringu algatamise otsusega saab tutvuda Muhu Vallavalitsuses ja aadressil www.muhu.ee/Dokumendiregister

Kui soovite osaleda planeeringu koostamises või saada teavitusi või lisainfot, siis palume teavitada sellest Muhu Vallavalitsust ning märkige ka ära viis, kuidas soovite edaspidi teavet saada ning planeeringu väljatöötamises osaleda.

Täiendav teave tel 453 0680, maa@muhu.ee

Muhu Vallavalitsus teavitab detailplaneeringutest valla kodulehel, maakondlikus lehes, valla teadetetahvlil ja üldjuhul ka ajalehes Muhulane (kui ilmumissagedus võimaldab). Lisaks on võimalus tellida endale teavitused meilile. Selleks palume saata meililistiga liitumise soov aadressil maa@muhu.ee

Vaba ehitamine

Ehituste püstitamise või rajamise lubade kohustuse määrab ära Ehitusseadustiku LISA 1. Seal on määratletud, millal ja missuguse ehitise puhul on vaja taotleda luba. Olemas on ka sellised ehitised, mille puhul ei ole loataotlemine vajalik, ehk ongi nn vaba ehitamine. Lisa 1 leiate valla kodulehelt.

Seadusest ei tulene kohustust kooskõlastada vaba ehitustegevuse puhul ehitise asukoht KOViga. **Vaba ehitustegevus ei tähenda, et see on reeglitema ehitamine.** Kõiki erinevate seadustega seatud tingimusi tuleb alati täita ja selleks on seatud ka erinevatele haldusorganitele ehitusjärelevalve õigus. Seega ei tähenda vaba ehitustegevus mitte reeglite vaba ehitamist (ehitan, kuhu tahan, nt tuleohutuskujasse või piiranguvõõndisse), vaid seda, et ehitise jaoks ei ole tarvis taotleda ehitusluba või ehitusteatist. KOV ja teised kontrollivad organid saavad alati teha järelkontrolli.

Kindlasti peab ehitustegevuse olemasoleva kooskõlas kõigi ohutusnõuete ja planeeringutega. Planeerimiseseaduse (lühendatult PlanS) § 3 lõige 1 sätestab, et planeering on konkreetse maa-ala kohta koostatav terviklik ruumilahendus, millega määratakse maakasutus- ja ehitustingimused.

Tulenevalt ehitusseadustiku (lühendatult EhS) § 130 lg 2 p 1 on **ehitise ja ehitamise või ehitusprojekti vastavuse kontroll planeeringutele või muudele ehitise asukohast tulenevatele nõuetele muu hulgas kohaliku omavalitsuse pädevuses.** EhS § 130 lg 10 kohaselt teostab riiklikku järelevalvet ehitiste tuleohutuse nõuete üle Päästeamet.

EhS § 4 lg 1 kohaselt loetakse ehitamiseks ka ehitise paigaldamist, mille tulemusel ehitist tekib.

Loe edasi lk 4.

Avati Liiva uus keskuseala

1. detsembril toimus Liiva uue keskuseala avamine ja advendiaja alguse tähistamiseks kuusetulede süütamine. Tseremooniast alustati Eesti Vabariigi hünni saatel riigi- ja vallalipu heiskamisega. Advendiaja alguse puhul said sõna tervituseks Muhu Vallavolikogu esimees Ain Saaremäel ja Kaitseväge peakaplan Gustav Kutsar. Jõulumeeleolu aitasid luua Liivi ja Tambet Tamm, mudilaskoor, Muhu segakoor, tantsurühmad Ätses, Tokkroes ja segarühm.

Uue keskuseala valmimisest tegi lühikokkuvõtte vallavanem Raido Liitmäe. Väga oluline osa ala väljaehitamisel oli toetustel: ettevõtlusalale vajaliku tugitaristu rajamist toetas Riigi Tugiteenuste

Keskus piirkondade konkurent-sivõime tugevdamise meetmest, turu- ja puhkeala rajamist PRIA Leader meetmest ning erakond

Isamaa. Tänuksõnad kuulusid projekteerijatele-ehitajatele: Koppel Koppel Arhitektid OÜ, Klotoid OÜ, Terje Truuma, YIT Eesti AS, Elektrilevi OÜ, Connecto Eesti AS, Kuressaare Ehitus AS, Kehte OÜ, Skepast&Puhkim OÜ ja Ösel Consulting OÜ.

Tänati ka teisi abilisid, tänu kellele on Liiva keskus jõuluehtes: Käoking OÜ, AS Shishi, Jaanus Paist, Tiit ja Liinu Tuust, Riima Randviir, Ain ja Eva Lisa Kollo.

Suur tänu Muhu Hooldekeskuse SA, Martti Nõu, Saar Music OÜ, Kalmer Saar ja kõigile, kes olid kohale tulnud!

Annika Auväärt

Pildid: Kalmer Saar.

Tunnustused

Saare maakonna aasta tervishoiu-töötajaks kuulutati Muhu perearstikeskuse pereõde **Helmi Valdna** ja aasta sotsiaaltöötajaks Muhu valla sotsiaalnõunik **Triin Valk**, teavitasid 22. novembri maakonnalehed. Helmi Valdna on Muhu ambulatooriumis töötanud üle 30 aasta, täites ka lasteõde ülesandeid ja põhikooli meditsiiniõde kohustusi. Helmi teeb koolitusi tervislikust toitumisest. Triin Valk kinnitas, et tema jõud on tugev seljatagune. Triin on juhtinud ja arendanud valla sotsiaaltööd alates 2005. aastast. Viimastel aastatel on ta oma põhitöö kõrvalt pidanud ka lastekaitsetöötaja tänuväärset ametit.

Aasta hooldekandetoetaja nominentide hulgas oli Muhu hooldekeskuse hooldaja **Anne Kaljuste**.

Raido Liitmäe aasta isaks

Saare maakonna selle aasta isaks valiti meie vallavanem ja kolme poja isa **Raido Liitmäe**, vt lähemalt 9. novembri Saarte Hääl ja 11. novembri Meie Maa.

Vallavanem võtab sõna.

Talve- ja jõulukuu Muhu Muuseumis

November tuli ja läks. Muuseumis toimus vihmadega võidu lehekoristus ning väheste sügiseste turistide teenindamine. Muuseum kirjutas uue arengukava. See sai heakskiidu muuseumi nõukojalt ja vallavalitsuselt ning 21. novembril toimunud volikogust istungil kinnitati Muhu Muuseumi uus arengukava aastateks 2020–25.

22. novembril külastasid muuseumi siilikute ja tanude uurijad. Tulemas on veel kasukate uurija. Uurijad tahavad uute riiete tegemiseks vanadest eeskuju võtta.

Meie tubli varahoidja ning teadur on teinud väga head tööd ja iga kuuga lisandub taas muuseumide infosüsteemi uut teavet ja fotosid meie kogudest. Tänu sellele saavad uurijad teha juba kodus eeltööd, mida nad meie hoidlates olevatest esemetest näha soovivad ja kohale tulles on teda juba soovitud ese, foto või dokument ootamas.

24. novembril kogunesid taas karmoska õpilased, kes on nii hästi

harjutanud, et varsti on juba päris mängijad. Kuuldavasti moodustasid nad Muhu karmoškaklubi. Muuseum loodab neid edaspidi oma üritustele esinema saada.

25. novembril sai Lätis Turlava raamatukogus üles Muhu Muuseumi poolt koostatud näitus „Muhu ja Läti“. Näitus jääb seal avatuks kaheks kuuks.

Jõulukuul kohtume Muhu lastega. Käime külas koolis ja lasteaiadepäsed on meile külla tulemas. Kohtumiste teemaks ikka Muhu jõulukombed ja -mängud. Muuseumi Tooma talus on esimesest adventist saadik püsti jõulukuusk. Soovime muuseumi poolt ilusaid ja rahulikke saabuvaid pühi!

Muhu Muuseumis vaadatavad näitused:

Muuseumi keskusehoones II korrusel püsinäitus „Muhu tekstiil“, I korruse fuajees Muhu Põhikooli III klassi õpilaste näitus „Naistetööd, meestetööd, talu-

hooned ja riided“.

Toomal: Madise kambris on stendid Muhu looduse ja ajaloo kohta ning sigade laudas näitus „Muhu ja Läti“.

Muhu Muuseum on avatud T-L kella 10–17.

Pühade ajal oleme suletud!

Tervitustega,

Siret muuseumist

Neo põlistalus on pisikesel Hilda Johannal ja Pärtel Jonathanil rõõm oma sirgumisest ja mängudest

Neo põlistalu paikneb mu kodukülas Muhumaal. Neol kasvavad pisiperet toimekas pereema Marju koos abikaasa Janiga.

Allakirjutanu mäletab oma lapsepõlvest, et Neo Soopas sai tollastel palju külmematel talvedel, mil ka lumi oli tavaline, koos teiste külalastega isegi karussellil tiirelda.

Peale Orissaare Gümnaasiumi siirdus Marju Kuressaare Ametikooli teabegraafikuks õppima, lõpetanud selle kooli, viis täide oma lapsepõlvesoovi ja asus õppima Räpina Aianduskoolis floristik.

Pärtel Jonathan käib Muhu lasteaias noorimate rühmas.

Kasvataja Alli Kalm, keda tunnen ammu-ammul, oskab mu küsimusele, kuidas Pärtel Jonathanil läheb, vastata. Alli sõnul toovad viivad poissi nii ema kui isa ja haakub ta kohe lasteaias tegevuskavaga. Vahetevahel otsib Pärtel tuge oma küsimusele, kas õhtul ema või isa talle ikka järele tulevad. Siis läheb jälle tegutsemiseks. Alli sõnul tegi Marju lasteaias väga ilusa lilleseade.

Janis on rahulikkust ja huumorisoont, eriline puidutunnetus ja tegutsemiskiirus. Neo kodu teab peremehe Jani meistrikäti. Isa jäljendades hoiab pisike Pärtel

osavalt käes vasarat ja toksib sellega puitalusesse naelu. Väike Hilda arendab end pildiraamatuid vaadates ja emmega vesteldes. Hilda ja Pärtel on omavahel suured sõbrad.

Peres kasvavad koerad Bosse ja Bruuno, kolm kassi, lambad, kanad, pardid, haned, kalkunid ja jäneseid.

Marju jäädvustab fotodele oma lilleseade harrastust, mis on kujunenud tema tööks. Lilleseadete, kimpude, leinatööde ja hauahool-duse soovijad võivad kontakteeruda Marjuga.

Päikest teisse kõigisse!

Irma Järvesalu

Pereema Marju tehtud küünlarosett.

Pereisa Jani valmistatud mängumaja.

Perepilt.
3 x
erakogu

Noppeid

Toidugurmaanide silmis on Muhu visiitkaart aastaid olnud Pädaste mõisast tegutsev restoran **Alexander** – Põhjamaade toitlustusmaastiku juhtiva teenäitaja *White Guide*'i parimate restoranide edetabeli 5. koht Eesti kolmekümne parima söögikoha hulgas, kinnitas 13. novembri Saarte Hääli.

Enamik maakonnas kütitud **metssigadest** on lastud Muhus, kirjutas 27. novembri Meie Maa. Suurele küttimissurvele vaatamata on seakatkest seni puutumata jäänud Muhus metssigade arvukus kõrge.

Muhulaste ja sõrulaste kokkusaamisest kirjutasid 19. novembri Saarte Hääli ja 22. novembri Meie Maa. Söödi soolaseid paltisid hapukoorega ning magustoiduks hapurokka külma piimaga...

VAIKUS

On kõrvadel valus sest vaikusest – ei puude, ei mere kohinat. Kuid taevast langevad nad – nii valged, nii puhtad, nii ilusad. Peagi katavad nad mu teest, minu palet nad suudlevad. Üliilusad olete te, kuid siiski nii erinevad. Kust raamatust mustri saand see, teie taevane emand? Oo, langege, langege, langege meie kõikide näole ja suule. Ja ehtina langege, langege ka meie jõulupuule.

IMED

Jõuluõhtul imed suured. Suured hanged. Puud on suured. Aga kus on nende juured? Kõik on peidus sügaval, paksu lumeteki all. Seal me esivanemad. Neist nad märku annavad.

Eino Mereäär

Vaba ehitamine

Algus lk 2.

EhS § 12 lg 2 alusel peab ehitatav ehitist, asjakohasel juhul ka ehitamine, olema **kooskõlas ehitise asukohaga seonduvate kitsenduste ja planeeringuga**. Detailplaneeringu puudumisel peab ehitatav ehitist olema kooskõlas üldplaneeringuga, projekteerimistingimuste olemasolu kohustuse korral projekteerimistingimustega. Planeerimisseaduses sätestatud juhul peab ehitatav ehitist olema kooskõlas riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga.

Seega, kui selline **vaba ehitustegevus on sisustatud KOV üldplaneeringus**, siis saab KOV määratleda selleks tegevuseks: vajalikud nõuded asukohale, vahemaadele, mõõtmetele, kooskõlastustele jms. Ja tulenevalt sellest saab KOV algtada ja vajadusel ka läbi viia järelevalve

menetluse, kui üldplaneeringus nimetatud nõudeid on rikutud (samal ajal järelevalvemenetlust algtada ka sõltumata sellest, kas üldplaneeringus oli midagi või mitte).

Pika ja keerulise jutu kokkuvõtteks. Vaba ehitamise puhul (puudub loa taotlemise kohustus) tuleb eelkõige lähtuda kehtestatud üldplaneeringust (võimalik tutvuda valla kodulehel), kindluse mõttes küsida kohalikust omavalitsusest üle kinnistul esinevate võimalike piirangute olemasolu. Üleküsimine ei võta kaua aega, kuid säästab mõnel juhul palju aega ja närve, kui on vaja hakata seadustama seadusega vastuolus püstitatud ehitist või rajatist.

Tervituste ja jõulurahuliku ehitussoovidega

Toomas Oll

ehitusspetsialisti kohusetäitja

2019. aasta tähtpäevadest ja elust Muhus 100 aastat tagasi

2019. aastal möödus **300** aastat ajast, mil Muhu lapsi hakkas koolis õpetama Johann Reinhold **Polack**, kes on teadaolevalt esimene koolmeister Muhus. Tegemist oli Saksa päritolu käsitöölisega, kes õpetas lapsi kiriku juures tegutsevas koolis oma põhitöö kõrvalt. 1731. aastaks oli ta üle 90 lapse lugema õpetanud. 18. sajandi jooksul oli Muhus seega üks kool. Igalt koolilapselt pidi koolmeister saama ühe koorma puid, ühe küünla ja külimitu linna-seid. Kuna aga selleks ajaks olid enamus Muhu lapsevanemaid sellises koolis käinud ja vajaliku lugemisoskuse ja katekismusesse kokkuvõetud ristiusu põhitõed omandanud, siis 18. sajandi lõpus lapsi enam kooli saata ei tahetud, kuna nõutud õppekava võisid nad ka kodus maksuta omandada. Alles Carl Wilhelm **Freundlich**i tulekuga 19. sajandi II veerandil saab rääkida koolihariduse uuest tasemest. Vahepeal olid küll ametisse pandud koolmeistrid, kes küldes ühel või kahel päeval nädalas lastega tegelesid, aga koolist tänapäeva mõttes rääkida ei saa.

1719. aasta on aasta, millest võib lugeda Muhu koolihariduse algust – niikaua kuni selgub, et koolmeister oli ametis juba varem nagu naaberkihelkonnas Jaanis, kus koolmeister tegutses juba 1706. aastal.

1919. aastat lugesid oma asutamisaastaks paljud Muhu koolid enne sõda. Tamse koolis algas õppetöö 1919. aasta 6. oktoobril. Otsus selle kohta oli vastu võetud 3. augustil 1919. Ka Piiri kool luges enne sõda oma asutamisaastaks 1919. aastat. Seevastu nõukogude ajal ei olnud vastuväiteid, kui kooli asutamist loeti 1908. aastat, mil valmis ministeeriumikooli hoone Piiril. Liiva kool kirjutas kooli passi asutamisaastaks koguni 1913. aasta, kui „Kuivastu paruni käsul” valmis koolihoone Liival, mis paraku 1948. aastal maha põles. Hellamaa kooli asutamise aastaid on nõukogudeaegsetes dokumentides koguni neli erinevat aastat, kaasa arvatud 1850, mis märgib Hellamaa kihelkonnakooli asutamist.

Tänavu möödub ka **80** aastat **Muhu valla tekkimisest** 1939. aastal ja seega lõpetasid tegevuse Hellamaa vald ja Muhu-Suure vald, mis olid tekkinud väikeste mõisavaldade ühendamisel aastal 1891. Vahetult enne Teist maailmasõda

loodud Muhu vald eksisteeris vaevalt 11 aastat ja seejärel ajasid muhulased ilma vallata läbi täpselt 40 aastat. Muhu valla taastamise 30. aastapäeva tähistame teatavasti järgmise aasta 1. oktoobril.

Sel aastal möödus **100** aastat nn Saaremaa mässust, mis Kuivas-tus alguse sai ja mida meenutati veebruaris, kuid 1919. aasta oli esimene aasta, mil eestlane elas iseseisvas Eesti riigis. Sellest, kuidas sel aastal Muhus elati, saab küllaltki hea ülevaate korrakaitsete nn lauajuhenditest/raamatutest. 1917. aastast kuni 1919. aasta oktoobrini kandis korrakaitseorgan nimeist miilits. 1919. aastal nimetati see ümber politseiks ja militsionääridest said politsekordnikud. Nii miilitsad kui kordnikud pidid kõik sündmused, dokumendid ja pöördumised registreerima lauaraamatus ehk lauajuhendis. 1919. aasta II poole kohta on säilinud Hellamaa lauaraamat, mis asub Riigiarhiivis.

Allpool põhiliselt selle põhjal koostatud ja täiendatud **kokkuvõtte 1919. aasta II poole sündmustest Muhus, eriti Hellamaal**.

Muhus elas sel ajal umbes **6700** inimest. Hellamaa kihelkonna hinge kirjas oli 2628 inimest, Rinsi kihelkonnas 2793. Luterlaste täpne arv pole teada, sest sõja ja pastori küüditamise tõttu on andmed lünklikud. Tundub aga, et luteri koguduse liikmete arv sõja ajal ei kasvanud. 1914. aastal oli see olnud 1304.

Hellamaa militsionääriks oli Karjast pärit **Gustav Grepp**, kes sai ametisse pärast 1919. aasta veebruarisündmusi, kui militsionääriks oli **Mihail Maltis**. Miilitsal oli õigus relva kanda. Arvestades

seda, kui palju oli kõikvõimalikke relvi ja laskemoona liikvel, oli see muidugi hädavajalik. Oktoobris nimetati miilits ümber politseiks. Ja sellega lõppes ka Gustav Grepi korraldus karjäär. Tema asemele sai ametisse **Karl Falkner**, kes enne sõda oli Tapalt Muhusse pagariks tulnud ja kelle kirjatundmine ja sõnaseadmine ei olnud nii hea kui tema eelkäijatel. Kordnike võimed sel alal polnud kusagil kiita, nii et maakonna politseiülem pidi isegi vastava ringkirja koostama, milles puudujääkidele kirjalikus asjaajamises viidatakse. Samuti kippusid ringkirjad* mõnel pool liiga aeglaselt liikuma, nii et ka selle kohta pidi ettekirjutuse tegema. Lauaraamat on rohkesti mitmesuguseid maakonna miilitsaülevaate ring-, vahe-, ees- ja tagaotsimiskirju.

Muhu-Suure vallas oli 1919. aasta alguses olnud miilitsaks **Anton Reiert**. Pärast mässu sai selleks **Mihkel Poleühtid**. 1919. aasta augustist kehtis miilitsas sõjaväelise tervituse nõue.

Miilitsast ja politseist tuli luba küsida ja registreerida kõik koosolekud. Augustis peeti Rinti koguduse koosolek ja Hellamaal renditalupidajate koosolek. Kuna käis mõisamaade jagamine, siis sedasorti koosolekuid oli sageli. Ühtlasi saame teada, et Võlla mõisal oli üks kuuehobujõuline aumasin.

Teede korrasoleku kontroll oli kordnike kohustus. 21. oktoobril oli Kuivastu mõisa karjamaale välja mõõdetud uus kruusaaug (muhu

* Sõna ringkiri tähendab sõna otseses mõttes kirja, mis käis ringi. Sajandeid oli mitmesuguseid korraldusi sel viisil edasi antud, et see, kes kirja sai, pidi ise selle järgmisele asjaosalisele edasi toimetama.

keeles ka *rihvaauk*), mille kruusa ilmselt teede parandamiseks kasutati. 21. novembri maakonna politseiülevaate ringkiri tuletas meelde teede korrashoiu kohustust talvisel ajal ja 28. novembril antakse teada, et vallavalitsuste abil Suure väina peale „talitee tustid” tuleb panna, kui selleks aeg käes on. 29. detsembril antakse politseiülemale teada, et talitee on kasutuseks valmis. Väina ületamine toimus aga lubade alusel: Virtsus peeti kinni 25. oktoobril Muhust tulnud Ivan Mölder, kellel luba puudus.

Sõjaaja seaduste kohaselt oli maakonnast keelatud toiduainete väljavedu. 21. novembril 1919 antakse teada, et vorsti võib teha ainult hobuselihast. Detsembris lubatakse küll lihaga kaubelda, seda maakonnast välja viia või vorsti teha on endiselt keelatud. Nüüd ei tohi ka hobuselihast vorsti teha.

Liha väljaviimise keeld tähendas seda, et Haapsalu voorimees, kes endale Orissaare laadalt hobuse ostis ja sellega juba Koguvasse tuli, jäi sellest ilma, kuna Koguva valtsad Kaitseliitlased eesotsas Andrusse **Mihkel Aeruga** hobuse rekvireerisid. Hobuste tagaotsimise teateid on loomulikult üsna rohkesti, palju haruldasemad on teated hobuste leidmisest. Koonga mõisast anti teada, et keegi muhulane (Egor Pärtel Võiküläst) käis oma tüdart Juliat Koonga mõisast 1917. aastal ära toomas, aga tema valge hobune oli seal ära varastatud. Nüüd oli Koongasse üks valge hobune ilmunud, mis arvati Egor Pärteli oma olevat. Selgus aga, et Pärtel oma hobuse juba 1917. aastal kätte oli saanud.

Ekateriina ja Mihail Pallasmaa Lõetsast said enda hoole alla lehma, mis rekvireerijate käest ära oli jooksnud ja kellelegi (Sic!) Lõetsast maha müüdnud. Pallasmaad leidnud lehma oma maa pealt.

Ka kalakauplemine maakonnast väljaspool oli keelatud, kuid ilmus määrus, millega seda ala taheti korraldama hakata. Kuidas seda teha taheti, lauaraamatust ei selgu – peale selle, et „rikkujaid” karistustega ähvardati.

23. detsembri ringkirjaga panakse kordnikule kohustus taluperemehi üles kutsuda riigile vilja müüma ja valvama, et määratud normivili ära tuuakse. (Järgneb)

Eda Maripuu
Muhu Muuseum

Muhu laulukoor.

IN MEMORIAM

Hilda Kokk (3.6.1921 – 16.11.2019)

Novembrikuul lahkus meie hulgast 98-aastaselt kauaaegne pedagoog, ligi nelikümmend aastat Hellamaa koolis õpetajana töötanud **Hilda Kokk (s. Kumpas)**.

Hilda vanemad **Mihkel** ja **Leena** elasid Võlla külas Nõmme talus ning peres oli juba kolm poega – **Paul**,

Hermann ja **Mihkel** – kui Hilda esimese tütrena perre sündis. Hiljem sündis perre veel noorem õde **Helene**.

Koolitee algas Hellamaal, seejärel Hiiu- ja Kärda keskkoolis ning Tartus Tütarlaste Gümnaasiumis. Seda aega on Hilda meentunud nii:

„Minu kooliajal Tartus oli kolm valitsust – ’39 Eesti valitsus, ’40-’41 Vene valitsus, ’41-’44 Saksa valitsus. Ma olen Tartu tänavatel käinud nii, et kinga sees oli varbatsas ajalehepaber, sest kingad olid katki. Sel ajal ei olnud enam midagi kusagilt võtta, aga siis ma sain ikka kooli kaudu tõendiga mingisugused kingad. Ei tea, kuidas mu jalad selle vastu pidasid talvel...”

Seejärel naases Hilda kodusaarele ja alustas abiõpetajana tööd Hellamaa 7-klassilises Mittetäielikus Keskkoolis 1945. a talvel. Töö kõrvalt lõpetas ta kaugõppes Haapsalu pedagoogikakooli.

Hilda abikaasaks oli Ühismaa kolhoosi pikaajaline esimees **Eugenius Kokk (1922 – 2005)**, ühine elukoht rajati Hellamaa külla. Koos elati enam kui viiskümmend aastat, neil on kolm last ning nüüd juba neli järeltulijat põlve.

Hilda oli ääretult heatahtlik ja mõistev nii oma õpilaste kui ka kaaslastega. Samuti oli tal elu-

päevade lõpuni imeheha mälu ning ta andis suure panuse suguvõsa kroonika kokkupanemisele. Tema mälestused lapsepõlvest ning noorusaegadest on hindamatud ning annavad põneva sisevaate selleaegsesse igapäevaelu. Sinna mahtus ka omajagu traagikat – Hilda kaotas II maailmasõja tõttu kaks vanemat venda: Mihkel jäi lahingus kadunuks ning Hermann põgenes Rootsi, misjärel kontakt kodustega katkes. 2014. a õnnestus Hildal esmakordselt kohtuda Hermanniga poja Michaeliga, kes teda viimastel eluaastatel Inglismaalt korduvalt külastamas käis.

Oma kunagistest õpilastest rääkis Hilda alati hea sõnaga ning kindlasti on paljusid, kellele on temaga seotud häid mälestusi kooliajast.

Hildat jäävad leinama lapsed Taavi, Kaisa ja Savo peredega ning õe ja vendade järeltulijad.

Hilda oma koduaias 85. juubelil juunis 2006.

Erakogu

Kõinastu – unustatud saar Muhumaa vetes

(Algus augusti Muhulases)

(5)

Tõepoolest: saarel on kaheksa elumaja, aga puudub raadioantenn. Pole saarel ka telefoni. Nii kõik moodsa aja moodsad uuendused on jäänud Kõinastu rahvale tundmatuks. Telefoni pärast on olnud rääkimist ja palvekirjade tegemist, sest tihti juhtub õnnetusi ja oleks kiiresti abi vaja, aga ei saa kuidagi maaga ühendust. Nii viimasel suurel tulikahjulgi: kuidagi ei saadud õnnetusest teatada Muhusse ega Saaremaale ning kui lõpuks mootorpaatidega kohale jõuti, oli juba hilja. Saarel pole aga ühtki käsipritsi ega ole ka ainsatki elanikku, kel oleks kas või eelteadmisi esimese abi andmisest.

Kuigi postiühendus on halb, loetakse siiski igas talus ajalehte, mõnes koguni kaht.

Aadu Kivihalli perenaine aga astus sõnnikukoorma taga põllu poole ja arvas, et päris hea, et kõik maailma lärmid ja käramised jäävad

Miina Lemberi popsimaja

saarest eemale.

“Elame niiviisi omaette ning keegi ei sega meid. Noored ikka ajavad, et raadiot oleks vaja ja raadiot oleks vaja! Tea, mis hingeõnnistust see annaks? Tee oma tööd ja rahu majas...”

“Mehi vist polegi kodus, et kohe

naised põllul? Seal eespool näib naisi adra tagagi astuvat...”

“Muidugi naised. Meestel kodus teisiigi õiendamisi. Põllutöö on naiste päralt.”

Nii võiks arvata, et meeste töökoormatus on saarel jumal teab kui suur, aga kalarannas askeldas vaid üks kalamees. Seegi Võrklaeva noor poeg Eugen.

“Kalamehed vist praegu kõik merel?”

“Pole seal kedagi. Ega meie saarel suurt kala ei püütagi. Natuke oma tarbeks. Nooremad poisid vahetevahel panevad põhjaõngesid angerjate püüdmiseks, see ka kõik, mis müügikala püüdmiseks ette võetakse. Sügise poole siiski käiakse kaugemal räimel.”

Poisil oli sumbas kümnekond angerjat, kõik äsja õngekonksude otsast toodud. Kus mehed tööl käivad, seda ei saanudki teada. Aga igalpool oli koduõues näha mehi liikumas, kuna põllud olid täis kündvaid ja sõnnikut laotavaid naisi. Nähtavasti on Kõinastu üks neid saari, kus meestele on häbitavaks teha põllutööd. Põllutöö ju naiste töö!

Kõinastu peremehed võivad oma eluga üsna rahul olla, sest neil on

käes küllalt suured maa-alad, et saada krundist tarvilikku vilja, ning karjamaidki jätkub üsna rohke karja pidamiseks. Piim tehakse kõik kodus võiks ja müüakse Orissaares turul. Ka seakasvatus on levinud.

Hoopis raskem on aga popside elu. Neil ei ole üldse põllumaid, igapäevaelu vaid pisike siilakas aiamaad, kus kapsaste ja kaalide kõrval kasvatatakse ka paar korvitaht kartuleid. Popsinaine Miina Lember parandas uksepakul reha ja jutustas:

“Siin elamine on kohe nii raske, et... Aga kuhu sa pääsed? Mul kaks tütar on Tallinnas, poeg Tondil ülejateenijaks. Elan siin kui tont üks. Saadavad mulle vahetevahel raha, korjan ise ka munadest ja käin tööl kus saab. Elatud saab, aga vilets, oo jaa - vilets on too popsinaise elu küll.”

Popsid on elanud siin nii kaua kui mäletatakse. Neile siin ikka siis meeldib, küll muidu rändaksid maailma paremat otsima. Noored lähevad ja tulevad hiljem osalt tagasi. Aga täistaludest väga harva mõni perekonnaliige siirdub välja tööle. See pole kombeks ja ei passi nagu ka... Just nagu popsi moodi...

O. T.
(Lõpp)

Püsi terve!

* Tervislikud eluviisid aitavad haigestumist vältida! Puhka piisavalt, ole füüsiliselt aktiivne ja toitu tervislikult!

* Jälgi, et su organism saaks piisavalt tsinki, C- ja D-vitamiini.

* Pese sagedasti käsi, et vältida haigustekitajate levikut!

Immuunsüsteemi tugevdavad küüslauk, ingver, sidrun ja mesi. Taimeteadest soovitatatakse eelkõige kibuvitsa, nurmenuku ja saialille teed.

Immuunsüsteemi tugevdamiseks peaksid lapsed (ja ka täiskasvanud) iga päev viibima õues ja kulutama vähem aega nutiseadmetele.

Uijee pidas äsja oma viiendat sünnipäeva. Põhikooli saali oli kokku tulnud terve Muhu taitlejatepere - õnne soovima ja üksteisele esinema. Oli äge pidu!

Kalmer Saar

MUHU VARAHALDUSE OÜ

LEIAME SOBIVA LAHENDUSE KÕIGILE
KINNISVARAGA SEOTUD KÜSIMUSTELE

Tellides meilt roomikekskavaatori koos kalluriga on roomiku transport objektile tasuta. Laiema valiku ja rohkem infot pakutavate teenuste ja tehnika osas leiad meie kodulehelt.

koduleht: www.mudivarahaldus.ee
e-mail: info@mudivarahaldus.ee

EHITUSMASINAD

- Roomikekskavaator CASE 42.-/h
- Koppplaadur JCB 3CX 32.-/h
- Minilaadur Avant 528 30.-/h
- Teehöövli 40.-/h
- Pinnasefrees 70.-/h
- Tõstukiga traktor Valtra 38.-/h

VEOKID

- Kallur Volvo FMX kv 20t. 1,25/km
- Kallur Iveco 8x4 kv 20t. 1,25/km
- Väike kallur Volvo FM 1,10/km
- Metsaveok Volvo FH 1,35/km
- Paakauto Scania 1,10/km
- Furgoon Mercedes Bens 1,10/km
- Treiler kv 20t. 1,25/km

MATERJALID

- Killustik fr 0/32 7,20/t
- Killustik fr 5/15 16,60/t
- Killustik fr 32/64 7,80/t
- Liiv 13,80/t
- Muld haljastuseks 16,80/t

Hind sisaldab käibemaksu

Saare korsten OÜ

Korstnapühkimisteenus

Töö puhas ja põhjalik

Korstnapühkija Aadu Süld

Kutsetunnistuse nr 138888

Tel. 56935883

saarekorsten@gmail.com

Kodu kaotanud Vahtraste küla Uustalu peret saab aidata, kandes toetussumma arveldusarvele **EE922200001104822620**, Rein Kaunissaar.

Täname kõiki abistajaid!

TERE, MUHUMAA!

Kuku raadio nüüd
kuulata ka Muhu saarel
sagedusel **102.0 MHz!**

Kaasahaarav programm ööpäev läbi!
Kuku.ee

COLLESTER

Tehnoülevaatus

Teostame ka TRAKTORITE ülevaatus!

Tulekustuti taatlemine ja müük

Autode sisepesu

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remont

Varuosade tellimine

Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Muruniidukite ja trimme-rite hoiustamine ning hooldus

52 737 75 – alan@collester.ee

Ehitusteenused

Üldehitustööd, kanalisat-siooni- ja torutööd, elektritööd

Teehöövli teenus

Ekskavaator-laaduri teenus

JCB 4CX + erinevad kaeve-kopad + hüdrovasar

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520 + erinevad agre-gaadid

Sõelutud mulla, killustiku, liiva, paekivi ja raudkivi müük

Haagiste rent

50 675 02 –

paavo@collester.ee

Asume Soonda külas

vanas laudakompleksis.

Ligi kolmandikku vähijuhtudest saab ennetustegevusega vältida, varakult avastatud vähki on võimalik ravida. Helistades numbrile 900 1004 annetat 5 eurot, numbrile 900 1040 annetat 10 eurot. Annetustelefonile helistades toetad vähi ennetustegevust ja varajast avastamist.

MUHU PÕHIKOOL KUTSUB TEID

NELJAPÄEVAL, 19. DETS. 18.00
MUHU PÕHIKOOLIS

JÕULUKONTSERT- TULUÕHTU

ESINEVAD MUHU PÕHIKOOLI
ÕPILASED JA ÕPETAJAD

Avatud annetuslaegas

8. kl. rahvapilliansambli „MASSAKAD“
reisi toetuseks Makedooniasse, Europeade
festivalile 2020 augustis

Ole nähtav! Riputa helkurid jope/koti/saapa jne külge!

* Saaremaa ja Muhumaa loomade hädaabi - 1414.

Kirikuteated

EELK Muhu Katariina kogudus

Jumalateenistus iga kuu teisel ja viimasel pühapäeval kl 14.

8. detsembril kl 14 jumalateenistus armulauaga Muhu Hooldekeskuse kirikuruumis.

Teisipäeval, **24. detsembril kl 19 jõuluõhtu jumalateenistus** Muhu Katariina kirikus. Laulab Muhu segakoor. Dirigent Leena Peegel. Teenib õp. H. Nelis. Organist Tiiu Liventaal.

Kolmapäeval, **25. detsembril kl 14** jumalateenistus armulauaga Muhu Hooldekeskuse kirikuruumis.

Teisipäeval, **31. detsembril kl 14** jumalateenistus armulauaga Muhu Hooldekeskuse kirikuruumis

Koguduse hooldajaõpetaja Hannes Nelis, tel 529 1881 hannes.nelis@eelk.ee

EAÕK

Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus

24. detsembril kell 15.00 Jõuluõhtuteenistus.

Rinsi Jumalaema Kaasani pühakuju kogudus

Teenib preester Toivo Treima, tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkusid

4. novembril 81-aastane **Eino Mereäär**.
7. novembril 73-aastane **Mati Kindel**.
16. novembril 98-aastane **Hilda Kokk**.
28. novembril 91-aastane **Astra Jõeväli**.

Tunneme kaasa omastele!

Näarikuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Armilda Kiik 96 (1.1)
Adele Vaga 93 (24.1)
Maimu Äkke 91 (14.1)
Herta Meiner 90 (5.1)
Leida Kirst 90 (22.1)
Bruno Kollo 90 (30.1)
Maimu Parbus 89 (8.1)
Helga Tammik 89 (28.1)
Leida Mägi 88 (20.1)
Endel Veskimeister 88 (22.1)
Koidula Vigla 86 (17.1)
Helvi Ots 86 (23.1)
Harri-Eduard Viik 84 (3.1)
Peeter Vingisaar 84 (8.1)
Meida Mereäär 84 (12.1)
Helve Saartok 82 (1.1)
Õie Päästel 81 (17.1)
Meida Kamp 81 (27.1)
Hilja Pauts 81 (28.1)

Richard Noor 75 (21.1)
Harry Luige 70 (8.1)
Peeter Prii 70 (19.1)
Merike Šuprudko 70 (26.1)
Sirje Tammik 65 (23.1)
Marje Jõgi 60 (22.1)
Eda Maripuu 60 (60)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

Soovid osta - müüa kinnisvara või vajad hüva nõu?
Võta ühendust: **Lauri Kolk**
Tel: +372 5191 2950, lauri@adrem.ee

www.adrem.ee
Kõige ülevaatlikum info Muhumaa kinnisvarast! Adrem Kinnisvara tegutseb Saare maakonna kinnisvaraga juba aastast 2002!

LAAGRID PROBLEEMSETELE TEISMELISTELE!

Avalda soovi: laagrid@trainableup.com

* Anda üürile 2-toaline renoveeritud ja möbleeritud kõigi mugavustega korter Piiril. Korteri vaba alates 1.1.2020. Telefon 512 3086.

* Ostan korteri, maja või äripinna Muhus. Telefon 512 3086.

21. detsembril 9-13

Muhu spordihallis
JÕULULAAT

Kell 11 esinevad Muhu lasteaias lapsed, folkloorirühm Ätse, naisrühm Tokkroes jpt. Avatud Ätse kohvik.

Kauplejate registreerimine telefonil 503 7407 või kirjuta annelitammm.muhu@gmail.com

12.-13. detsembril Tornimäe rahvamajas

Haldjate ja trollide maa
Korraldajad Ida-Saaremaa ja Muhu noortekeskused ja rahvamajad. Koos mürame, mängime, meisterdame, kuulame jõulujuttu. Vt ka lk 3 kuulutust.

6. detsembril kell 19 ja **10. detsembril kell 10**
KINOÕHTU KINOHOMMIK

Hellamaa külakeskuses
koguperefilm "PEREKONNATA" (FRA 2018), pilet 4 eurot.

Muhulane soovib kõikidele helget vana aasta lõppu ja igati ilusat saabuvat 2020. aastat!

Jaanuari Muhulase materjalid on teretulnud 6. jaanuari õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub kord kuus.
Internetis www.muhu.ee
Trükinud Saaremaa Trükikoda 470 eks.
Hind 50 eurosent